

Anne Frank & Jag

EN INTERAKTIV UTSTÄLLNING OM FRIHET OCH DEMOKRATI

FORUM
FOR
LEVANDE
HISTORIA

Utställningskoncept & Free2Choose: Anne Frank Stiftelse, Amsterdam

Utställningen Anne Frank & Jag i Stockholm

Projektledare: Erika Aronowitsch **Ansvarig pedagog:** Marcel Rådström

Utställningsgestaltning: Wilhelmssons arkitekter

Filmen Free2Choose, Stockholm

Produktion: Jonatan "Kip" Kipowsky & Andrej Håkansson

Projektledare för regionala filmer: Jolanta Wadensjö

Redaktionell bearbetning & formgivning broschyr: Soya

Faktagranskning rättighetstexter: Mårten Schultz och Fredrik Stenhammar, doktorander vid Juridiska institutionen, Stockholms universitet.

Foto: Från filmen Free2Choose & utställningen Anne Frank & Jag

Projektet har finansierats med stöd från Europeiska kommissionen, budget line: Åtgärder som befrämjar ett civiliserat samhälle.

Publikationen återger endast författarens synsätt och kommissionen kan inte hållas ansvarig om informationen används i något annat sammanhang.

Med reservation för ändringar.

Anne Frank & Jag

EN INTERAKTIV UTSTÄLLNING OM FRIHET OCH DEMOKRATI

**MIN FRIHET
UPPHÖR
DÄR ANDRAS
FRIHET
BÖRJAR**

ETT INTERNATIONELLT PROJEKT OM FRIHET OCH DEMOKRATI

Anne Frank & Jag är en interaktiv utställning för högstadie- och gymnasieelever om frihet och demokrati. Utställningen ingår i ett internationellt samarbete och liknande utställningar pågår samtidigt i tio länder. Forum för levande historia är samarbetspartner i Sverige.

Anne Frank & Jag genomförs under 2007, dels som en utställning på Forum för levande historia i Stockholm, dels som en vandringsutställning i Landskrona, Kalmar, Fagersta och Skellefteå. På varje ort kommer elever att göra filmer om konflikter mellan rättigheter ur ett lokalt perspektiv.

För att förstå vad som händer idag, måste man känna till historien. Det är grunden för Forum för levande historias arbete. Vi lyfter fram Förintelsen och andra brott mot mänskligheten i utbildning, kultur och diskussioner. På det sättet stärks demokratin och insikten om alla människors lika värde ökar.

Med utställningen vill vi väcka intresse för frågorna om våra rättigheter. Vi vill få elever att börja diskutera vad som händer när olika rättigheter krockar med varandra. Vi vill lyfta upp det som ligger och mullrar under ytan.

Utställningen är framtagen av Anne Frank Stiftelse i Amsterdam. Den ger två perspektiv på frihet och demokrati. I utställningsdelen får vi följa Anne Franks familj och hur utvecklingen i samhället påverkar deras frihet och rättigheter. I filmen "Free2Choose" utmanas våra egna värderingar i en rad vardagssituationer.

Målet är inte att servera färdiga svar, utan att ge underlag till en öppen diskussion om våra rättigheter. Ett viktigt inslag i filmen "Free2Choose" är att du som åskådare uppmanas att ta ställning till situationer där det uppstått konflikter mellan olika rättigheter.

Anne Frank och hennes familj är ett skakande exempel där mänskliga rättigheter undan för undan fråntogs dem. Ett liv där handlingsutrymmet sakta minskade, där allt mindre var tillåtet att säga eller göra. Där det till slut blev otillåtet att existera. Med utgångspunkt från familjen Franks historia kan vi diskutera de mänskliga rättigheterna i vår tid.

” VAD HÄNDER NÄR DINA RÄTTIGHETER HAMNAR I KONFLIKT MED MINA?

ANNE FRANKS FÖRLORADE FRIHET

Hon var fyra och ett halvt vid ankomsten till Holland i februari 1934. Familjen lämnade Frankfurt am Main för gott. Judeförföljelserna i Tyskland hade skärpts bit för bit under året som förflutit sedan Hitler kom till makten: organiserad mobbning, diskriminering, yrkesförbud, uteslutning ur det normala samhällslivet. Köpmannen Otto Frank insåg att det inte fanns någon framtid i hemlandet, inte heller för hustrun Edith och de båda döttrarna Margot Betti (född 1926) och Anneliese Marie (född 1929).

Familjen Frank slog sig ned vid det trekantiga torget Merwedeplein, i ett nybyggt bostadsområde i södra Amsterdam. Familjen van Pels (i dagboken kallad van Daan), som invandrat från Osnabrück och så småningom kom att dela Franks

” FRAMÅT HÖSTEN UTFÄRDAS EN SERIE LAGAR SOM BEGRÄNSAR JUDARS RÖRELSEFRIHET.

öde, bodde runt hörnet. Systrarna lärde sig raskt nederländska, och i synnerhet den mer utåtriktade Anne hade lätt att knyta

nya kontakter – inte minst i Montessoriskolan. Barndomskamrater har beskrivit henne som ett ständigt pladdrande yrväder. Födelsedagen den 12 juni brukade firas grundligt, 1939 poserar hon på ett foto tillsammans med åtta väninnor.

Den 10 maj 1940 anfaller Tyskland Holland, som kapitulerar fyra dagar senare, efter bombningen av Rotterdam. Med början framåt hösten utfärdas en serie lagar och förordningar som begränsar judars rörelsefrihet. Redan under våren 1941 börjar Otto Frank tänka på laboratoriet in mot gården i sin firmas fastighet som ett framtida gömställe – om situationen skulle bli helt ohållbar. Bland Annes presenter på trettonårsdagen den 12 juni 1942 finns en rödvitrutig dagbok. Hennes första, barnsligt muntra, anteckningar gäller livet i frihet, skolavslutningen och snabba porträttskisser av väninnor och pojkar som hon svärmar för. Några veckor senare beordras Judiska Rådet sända ut inställelseorder till tysk-judiska, numera statslösa, flyktingar mellan 16 och 40 år för tvångsarbete i Tyskland. Till de utvalda hör Margot Frank. Familjen bestämmer sig för att omedelbart gå under jorden, Anne tar med sig dagboken. I drygt två år kommer hon att sitta instängd

på Prinsengracht 263 tillsammans med sju andra judar. Den 4 augusti 1944 blir de alla hämtade och bortförda till genomgångslägrer Westerbork, än idag vet ingen med säkerhet vem som angav dem.

Anne Franks dagbok handlar inte om Förintelsen. Boken saknar historiens grymma facit. Den unga författarinnan kommer att förintas, på tröskeln till stora och djupa insikter. Hon delar rum, och måste dagligen slåss om skrivbordet, med en sur gammal tandläkare. Dagboken är hennes sätt att hålla fast verkligheten, inte mista greppet om den, under omständigheter som få personer ens kan göra sig en föreställning om. Läsaren får, steg för steg, följa hur Anne rusar genom puberteten och blir ung kvinna. Hon är så mycket mer än ett tragiskt offer. I stället visar hon, knivskarpt, hur mänskligt liv, inklusive dess mest småaktiga och irriterande sidor, fortgår – och måste fortgå – i nervöst tempo, i ett påtvingat miniuniversum.

PER HOLMER

Per Holmer är romanförfattare och kulturskribent, samt översättare från tyska och nederländska. 2005 utkom den kompletta nyöversättningen av Anne Franks dagbok (Norstedts). Våren 2007 utges Mirjam Bolles *Låt mig berätta om en vanlig dag* – dagboksanteckningar från Amsterdam, Westerbork och Bergen-Belsen 27 jan 1943–10 juni 1944 (Norstedts).

ANNE FRANKS FÖRLORADE RÄTTIGHETER

Bit för bit berövades Anne Frank och hennes familj sina rättigheter. Framför allt berodde det på lagarna som stiftades mot judar under åren 1933–1945.

Nazisternas metoder att vända lagarna mot sina egna medborgare är exempel på hur illa det kan gå. Det har också varit utgångspunkten för många av de internationella överenskommelser som är grunden för våra rättigheter idag.

1933

Tyska staten slutar att anställa judar, eftersom de på grund av sitt ursprung anses vara politiskt opålitliga.

Lagar om avsked stiftas för judar inom yrkena: läkare, tandläkare, tandtekniker och apotekare. De får inte längre arbeta på sjukhus, kliniker och vårdcentraler.

Judiska lärare tvingas lämna sina tjänster på universitet.

Judiska skådespelare och skådespelerskor får inte uppträda.

1934

Judar avskedas från den tyska armén.

Judar antas inte längre till universiteten.

1935

Judar får inte flagga med tyska flaggan.

Judar får inte ge ut tidningar.

Judar får inte banklån i tyska banker.

1936

Judar får inte längre vara tyska medborgare.

Judar får inte besöka parker, badhus eller restauranger.

Judar får inte rösta i tyska val.

1937

Judar får inte ta universitetsexamen.

Judar förbjuds att spela Beethoven eller Mozart under musikkonserter i Tyskland.

1938

Judar får inte vara medlemmar i tyska Röda Korset.

Judar får inte söka vård på allmänna sjukhus.

Judar måste bära särskilda id-kort som hämtas ut på den lokala polisstationen.

Judar får inte äga butiker eller driva egen firma i Tyskland.

Judiska barn och ungdomar får inte gå i allmänna skolor.

1939

Alla judar måste lämna in alla sina smycken, utom vigselringen till staten.

Judar förlorar rätten till besittningsskydd. De kan nu vräkas från sina hem utan varken varsel eller ersättning.

Judars testamenten är inte längre giltiga.

Judar får utgångsförbud efter klockan 21.00 sommartid och 20.00 vintertid.

1940

Judar får bara handla i mataffärerna mellan 16.00–17.00.

Judar får inte ringa.

1941

Judar måste hädanefter på sina kläder bära en gul stjärna som visar att de är judar.

1942

Judar måste lämna ifrån sig sina husdjur.

Alla judar måste lämna ifrån sig sina elektriska redskap, optiska instrument, cyklar och skrivmaskiner.

Judiska barn får inte gå i skolan alls. Oavsett om den är privat eller inte.

1929–1944

ANNE FRANK

Gömd på en vind med sin familj, under nazisternas
ockupation av Amsterdam. Berövad sina rättigheter, en efter en.
Tills det inte var tillåtet att existera.

2007

& JAG

JAG TYCKER VAD JAG VILL,
JAG SÄGER VAD JAG VILL, NÄR
OCH HUR JAG VILL. JAG SKITER
I VAD ANDRA HAR FÖR ÅSIKT
OM DET. DET ÄR MINA RÄTTIG-
HETER DET HANDLAR OM.
MINA! INTE DERAS. OM
NÅGON BLIR KRÄNKT AV DET,
SÅ ÄR DET DERAS PROBLEM.

”

Kan en islamsk kvinna hävda sin rätt att bära slöja?

”

Får en popstjärna framföra låtar som är öppet fientliga mot homosexuella?

”

Är det okej att en bokhandlare säljer Hitlers manifest 'Mein Kampf'?

”

Ska nynazister ha samma möjlighet som andra att demonstrera?

DU MÅSTE TA STÄLLNING

Har du också tänkt: Är det här okej? Hur kan man tillåta det här? Vi har lagar som skyddar din rätt att yttra dig, att utöva din religion och att demonstrera mot sådant som du inte gillar. Men samtidigt finns det lagar som säger att du inte får kränka eller trakassera andra människor och deras rättigheter. Hur hänger det ihop?

I filmen "Free2Choose" måste du själv ta ställning. En serie filmsekvenser visar exempel på när olika rättigheter hamnar i konflikt med varandra. Det som beskrivs är dagsaktuella frågor och situationer. Varje film landar i en fråga där du som åskådare uppmanas att göra ett val.

Anne Frank och hennes familj befann sig i en tid och ett samhälle där deras rättigheter togs ifrån dem. Men det skedde inte på en gång, utan bit för bit, tills inget fanns kvar. Tills det inte var tillåtet att existera.

Filmen "Free2Choose" visar hur svårt det är när olika rättigheter kolliderar med varandra. Det som är självklart för den ena, blir kränkande för den andra. Den enes frihet blir den andres begränsning och i värsta fall; död.

ATT ACCEPTERA EN ICKEDEMOKRATI

Den 25 januari 2006 hölls det fria val bland palestinierna. Valet övervakades av valobservatörer från hela världen och rapporterna visade att alla regler följdes. När rösterna räknats stod det klart att det islamistiska partiet Hamas avgått med segern. Ett icke-demokratiskt religiöst parti hade alltså kommit till makten genom ett demokratiskt val. Folket hade helt enkelt valt intoleransen.

Den demokratiska världen svarade med förvåning och oro. Hur kunde det palestinska folket, som behöver fred och tolerans rösta fram ett antisemitiskt, rasistiskt, homofobiskt och odemokratiskt parti? Hur skulle man reagera? Hur skulle vi i Sverige förhålla oss till valresultatet i de palestinska områdena?

Hamas accepterar inte Israels existens och vill döda alla homosexuella. Partiet strävar efter att bygga upp ett Palestina som lyder under Islam och dess lagar och som diskriminerar alla andra. Kvinnors situation har märkbart försämrats efter

Hamas seger. Risker är stor att de mänskliga rättigheterna kommer att begränsas ytterligare under partiets

” HUR KUNDE DE RÖSTA FRAM ETT ANTISEMITISKT, RASISTISKT, HOMO- FOBISKT OCH ODEMOKRATISKT PARTI.

styre. Vi vet fortfarande inte ifall Hamas frivilligt kommer att lämna ifrån sig makten om folket skulle ångra sig. Troligtvis inte.

Omvärlden måste ta avstånd från regimer som motarbetar toleransen i samhället och kränker medborgarna. Kanske kan det verka intolerant att exempelvis motsätta sig Hamas stadgar. Men det som på kort sikt verkar tolerant kan i ett längre perspektiv leda till att många rättigheter kränks och människor mördas. Så

är uppenbarligen fallet med Hamas och därför bör omvärlden svara och på olika sätt markera sin oro över att fri- och rättigheter minskar.

Hitler kom till makten med demokratiska medel. Toleransen från de demokratiskt sinnade grannländerna gav Hitler möjlighet att befästa sin maktposition och sedan planera, organisera och genomföra folkmord på miljontals judar, romer, homosexuella och många andra grupper. Om omvärlden på ett tidigare stadium agerat kraftfullt hade man förmodligen kunnat förhindra mord på miljontals människor.

Samhällsklimatet i ett land är en pågående process som formas och förändras av medborgarna. Det är den gemensamma moral bland människorna som skapar lagar och som ökar demokratin i vårt land. Ibland är det svårt att veta var man ska dra gränsen. Ska man låta flickor bära slöja, tillåta halalslakt?

Kvinnlig omskärelse? Religiösa friskolor?

Frågorna är svåra och det uppstår ständigt nya debatter kring etnicitet och religioner. Varje medborgare bör och har rätt att delta i samtalet kring tolerans och intolerans. Demokrati är mer än en procedur, det är också en mentalitet.

Det är en skyldighet gentemot våra barn att delta i arbetet för att öka demokratin och toleransen i vår värld.

DILSA DEMIRBAG-STEN

Dilsa Demirbag-Sten är frilansjournalist och debattör i frågor kring integration, hedersmord och kvinnors rättigheter. Hon är född i norra Kurdistan i Turkiet och kom till Sverige 1976 som sexåring. Hennes bok "Stamtavlor" är en utlämnande självbiografisk berättelse om en ung kvinnas försök att förstå varifrån hon kommer och vilket arv hon bär med sig.

DINA OCH MINA RÄTTIGHETER

För de flesta av oss i västvärlden, är våra rättigheter en självklarhet. Vi skulle bli upprörda om till exempel någon plötsligt påstod att vi inte hade rätt att säga vad vi ville. Många av våra rättigheter är fastslagna och skyddade i landets grundlag. Att ändra en grundlag tar tid och kräver stor enighet bland de folkvalda politikerna. Skälet är just att det inte ska vara lätt att begränsa eller ändra våra rättigheter, på det sätt som nazisterna gjorde under andra världskriget.

**HÄR KAN DU LÄSA OM NÅGRA AV VÅRA
VIKTIGASTE RÄTTIGHETER.**

” Det finns personer som tror att rätten att vara otacksam är den viktigaste friheten.

H. Poincaré, fransk matematiker (1854–1912)

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Rätten till frihet har man enats om i flera internationella sammanhang. En av de mest kända är Förenta nationernas förklaring från 1948 om ”mänskliga rättigheter”. FN har senare förstärkt förklaringen med överenskommelser om ”medborgerliga och politiska rättigheter” och om ”ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter”. De flesta av FN:s medlemsstater har i dag skrivit under dessa överenskommelser, men en del länder har reserverat sig.

De europeiska länderna har enats om Europakonventionen som är bindande för alla länderna. Alla beskrivningarna av rättigheter ska vara införda i de enskilda ländernas lagar. Om du som individ anser att dina rättigheter kränks, kan du vända dig till Europadomstolen.

GRUNDLÄGGANDE RÄTTIGHETER

Yttrandefrihet, religionsfrihet och mötesfrihet är grundläggande rättigheter i de flesta västerländska länder. Dessutom har många länder tagit med sociala rättigheter i sina grundlagar. De handlar om att myndigheterna måste ta hand om och skydda invånarna i landet. Exempel på sådan är rätten till arbete, rätten till undervisning och rätten till bostad.

De viktigaste svenska grundlagarna är regeringsformen, tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. För att ändra en svensk grundlag krävs två riksdagsbeslut med ett allmänt val emellan.

INGEN DISKRIMINERING

En viktig mänsklig rättighet är rätten att inte bli diskriminerad. Det innebär att man inte ska utsättas för orättvis behandling på grund av ras, religion, sexuell läggning eller kön. Det gäller både individer och grupper av människor i samhället, som exempelvis behandlingen av judarna under andra världskriget.

Diskriminering strider mot den demokratiska principen om alla människors lika värde. FN har antagit ett förbud mot alla former av rasdiskriminering och kräver att alla medlemsländer instiftar lagar mot det. Tyvärr har många av länderna som skrivit under överenskommelsen inte infört några lagar.

Diskriminering är ett svårt ämne där olika rättigheter lätt krockar.

” I en demokrati handlar det inte om att rösta, det handlar om att räkna rösterna.

Tom Stoppard, engelsk dramatiker (född 1937)

”

**VI MÅSTE RESPEKTERA
VÅR MEDMÄNNISKAS
RELIGION, MEN BARA
PÅ SAMMA SÄTT SOM
VI MÅSTE RESPEKTERA
HANS TEORI ATT HANS
FRU ÄR VACKER OCH
ATT HANS BARN ÄR
SMARTA.**

H.L. Mencken, amerikansk journalist (1880–1956)

YTTRANDEFRIHET

Friheten att säga vad man tycker, utan att bli censurerad, är en viktig grundprincip i alla demokratier. Utgångspunkten är att alla idéer, åsikter och ståndpunkter ska få yttras fritt och offentligt. Men det är inte samma sak som att man kan säga eller skriva vad som helst offentligt utan att det får konsekvenser. Det är exempelvis straffbart att ägna sig åt förtal, mened och uppmaningar till våld och mord. Men det är först i efterhand som en domstol kan bedöma om handlingen strider mot lagen. Yttrandefriheten kan också krocka med principen om icke-diskriminering. En åsikt som en individ ger uttryck för offentligt, kan uppfattas som kränkande och diskriminerande av någon annan. Det är vanligt att domstolarna måste besluta vilken rättighet som väger tyngst.

RELIGIONSFRIHET

Alla har rätt att fritt bekänna sig till en religion eller livsåskådning. Det är en individuell rättighet; var och en har rätt att tro vad de vill. Det är också en kollektiv rättighet; alla har rätt att tillsammans med andra offentligt ge uttryck för sin tro. Religionsfriheten är fastslagen i Europakonventionen och ingår i grundlagen i nästan alla europeiska länder. Men inte heller religionsfriheten är obegränsad. Det finns exempel där religionsfriheten krockar med andra grundläggande rättigheter och med skyddet av demokratin. Får en polis bära turban, får en lärare bära slöja och får en domare bära kalott? Och får religiösa ledare uppmana till diskriminering av homosexuella, med stöd av sin religion?

DEMONSTRATIONSFRIHET

Rätten att demonstrera hänger samman med föreningsfriheten och yttrandefriheten. Det är en demokratisk grundläggande rättighet för medborgare som vill uttrycka sin åsikt mot makthavarna. I de flesta europeiska länder begränsas demonstrationsfriheten i de fall när myndigheterna är oroliga för våldsamheter och om medborgarnas säkerhet hotas. I vissa länder är det förbjudet att maskera sig under en demonstration eller att demonstrera iklädd uniform. I Sverige omfattas vissa uniformer, till exempel nationalsocialistiska symboler, av förbudet mot hets mot folkgrupp. Nyligen infördes också ett begränsat maskeringsförbud i Sverige. I Tyskland finns det begränsningar av rätten att demonstrera vid monument och minnesmärken över andra världskriget.

”

**FRIHETEN ÄR ÖMTÅLIG
OCH MÅSTE SKYDDAS.
OM MAN GER UPP LITE
AV SIN FRIHET, ÄVEN
OM DET ÄR EN
TILLFÄLLIG ÅTGÄRD, SÅ
INNEBÄR DET ATT MAN
FÖRRÅDER FRIHETEN.**

Germaine Greer, australisk författare och aktivist (född 1939)

TRYCKFRIHET

Rätten att sprida åsikter och tankar genom publikationer, kallas tryckfrihet och omfattar även pressfrihet. Ingen behöver tillstånd i förväg för att publicera något. Men precis som med yttrandefriheten kan författare och andra skribenter i efterhand anklagas för till exempel ärekränkning, förtal, anstiftan till diskriminering eller för att sprida hat. Pressfriheten omfattar också rätten att fritt ta del av information. Inte bara tidningar och tidskrifter, utan även radio, TV och Internet kan gå under benämningen "press". I många länder begränsar staten pressfriheten och myndigheterna försöker inskränka friheten på olika sätt. Internets frammarsch har också gett pressfriheten nya dimensioner. Eftersom det är ett så öppet och offentligt forum hamnar lätt yttrandefriheten i konflikt med andra grundläggande rättigheter.

ANDRA FRI- OCH RÄTTIGHETER

Föreningsfrihet och mötesfrihet är rättigheter som tas upp i Europakonventionens skydd av mänskliga rättigheter. Där finns också ett avsnitt om att staten inte godtyckligt får ta livet av någon. Men rätten till liv är inte i sig ett hinder mot dödsstraff som dömts ut av en domstol. Numera är dock dödsstraff förbjudet, förutom i krigstid, enligt ett särskilt tillägg till Europakonventionen.

Tolkningen av konventionen kan leda till diskussioner, inte minst artikel 12, som handlar om rätten till äktenskap. Europadomstolen för de mänskliga rättigheterna har ännu inte tagit upp några förslag om att den rättigheten även måste tillämpas på två personer av samma kön. I ett antal europeiska länder har homosexuella dock enligt lag rätt att ingå äktenskap.

VERKSAMHET FÖR SKOLAN

WORKSHOP MED PEDAGOG

Högstadiе- och gymnasieskolor kan boka en kostnadsfri workshop i utställningen. Varje workshop tar två timmar och elevgrupperna arbetar tillsammans med en pedagog i utställningen.

Genom värderingsövningar och diskussioner, främst genom filmen "Free-2Choose", får eleverna arbeta med mänskliga rättigheter på flera olika sätt. När de mänskliga rättigheterna diskuteras historiskt, utgår vi från Anne Frank och hennes familj.

Det går även att ladda ned pedagogiskt material på www.levandehistoria.se

PRODUCERA LOKALA FILMER

Efter besöket i utställningen kan eleverna arbeta vidare med frågorna på sin skola. På varje ort där vandringsutställningen visas har skolklasser möjlighet att göra filmer. Temat för filmerna ska behandla konflikten mellan yttrandefrihet och demokrati ur ett lokalt perspektiv.

Ett par filmer produceras också i samarbete med professionella filmskapare.

” Vi är både stolta och förväntansfulla över att få ta emot utställningen ”Anne Frank & Jag” här i Fagersta. Jag hoppas att många unga besökare kommer att tänka tanken: ”Det spelade roll vad hon gjorde. Det spelar roll vad jag gör – även om jag just idag kanske inte vet hur.” Vad innebär ordet frihet för mig och för andra? Hur kan jag sträcka ut min hand så att en annan människa når den? Vad är mod? Vad är kärlek? Det spelar roll, hur just du och jag tänker och agerar.

Elisabet Sannesjö, förvaltningschef, Fagersta kommun

UTSTÄLLNING PÅ TURNÉ

Anne Frank & Jag visas både som en utställning på Forum för levande historia i Stockholm och som en vandringsutställning. Under 2007 kommer utställningen att besöka Landskrona, Kalmar, Fagersta och Skellefteå.

HÄR KAN DU SE UTSTÄLLNINGEN

Landskrona stadsbibliotek 13/1–22/2

Fagersta kommun, Brinellskolan 1/3–27/3

Kalmar länsmuseum 1/4–27/4

Skellefteå museum 5/5–1/10

” Landskrona är en spegel av det stora samhället och i vår stad samsas vi alla människor med våra olika erfarenheter och uppfattningar. Diskussioner kring rättigheten att vara olika känns angelägen och aktuell. Projektet är en injektion till det pedagogiska arbetet som vi bedriver tillsammans med skolorna i kommunen. Som museum använder vi oss ofta av historien för att beskriva en företeelse eller en attityd idag. Historien ger en viktig aspekt på dagens samhälle och kan vara en bra inkörsport till att ventilera funderingar.

Elisabeth Arvidsson, museichef, Landskrona museum

” En kulturinstitution som Kalmar läns museum måste vara nåt mer än ett ställe där man bara visar fina föremål från förr. Vi måste våga ta ställning; våga visa att vi står på demokratins sida mot stöveltramp och intolerans. Vi måste orka stå för varje människas lika värde. Och vi måste göra det varje dag. Att ta hit utställningen ”Anne Frank & Jag” och att debattera filmerna är ett litet steg i rätt riktning.

Johan P Hammarstedt, utställningschef, Kalmar läns museum

”

**FRIHET
ÄR INGEN
RÄTTIGHET,
DET ÄR EN
SKYLDIGHET.**

Nikolai Berdjajev, rysk filosof (1874–1948)

A nne Frank sitter i en vindskupa i centrala Amsterdam och skriver i sin dagbok. Hon skriver om livet, sitt liv i en värld avskärmad från den verkliga världen. Där utanför hörs ljud av krig och förföljelse. Anne är en flicka som blivit fråntagen sina rättigheter. Hon är ung, hon vill leva. Vad tänker denna unga flicka om livet, framtiden och vilka drömmar har hon. Genom att läsa hennes dagbok kan vi komma Anne in på livet. Men vad tänkte hon den dagen de

” Tro mig, om man sitter inlåst i ett och ett halvt år, så kan det somliga dagar bli för mycket att bära... Att få cykla, dansa, vissla, blicka ut över världen, känna mig ung, veta om man är fri: allt det sukter jag efter...

Anne Franks dagbok 24 december 1942

Det är svårt att föreställa sig hur det skulle kännas om vi plötsligt skulle bli fråntagna våra rättigheter. Tänk om inte vi skulle få cykla på gatorna, lyssna på musik, åka buss eller säga våra åsikter, hur skulle det kännas? Vad skulle du göra och kan man göra något?

Dom mänskliga rättigheterna kom till efter andra världskriget för att man ville värna om alla människors lika värde. Men vad händer när dom mänskliga rättigheterna hamnar i konflikt med varandra?

blev upptäckta, under transporten och under den sista tiden i Bergen-Belsen? Det kan vi bara gissa oss till. Och vi kan bara gissa oss till vad Anne skulle tycka om att människor världen över läser i hennes dagbok.

FORUM
FÖR
LEVANDE
HISTORIA

Box 2123, 103 13 Stockholm,
Stora Nygatan 10-12 (Gamla Stan) Tel: 08-723 87 68.

www.levandehistoria.se

